

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Tos/51/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1519010060
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Blažová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1519010060.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Magdalény Blažovej a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Michala Valenta, v trestnej veci obžalovaného Z. I., pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu samosudcu Okresného súdu Bratislava V z 21.05.2019 sp. zn. 3T/6/2019, na neverejnom zasadnutí konanom 30. mája 2019 v Bratislave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa sťažnosť obžalovaného Z. I., nar. XX.XX.XXXX v I., z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením samosudcu Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 3T/6/2019 z 21.05.2019 bolo rozhodnuté tak, že podľa § 31 ods. 1, § 32 ods. 3 Tr. por. samosudca JUDr. René Štepánik nie je vylúčený z úkonov konania v trestnej veci Okresného súdu Bratislava V 3T/6/2019 obž. Z. I., nar. XX.X.XXXX v I., bytom K. XX, I., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚZVaJS Leopoldov, trestne stíhaný pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák.

Svoje rozhodnutie samosudca okresného súdu odôvodnil tým, že pokiaľ ide o námietku zaujatosti vznesenú obžalovaným, konštatuje, že vo vzťahu k obžalovanému pristupuje nezaujato. Pre úplnosť dodal, že z pripojeného trestného spisu 0T/92/2018 vyplýva, že rozhodoval v tejto veci v tzv. skrátenom konaní, kedy obvinený síce konštatoval, že má zlomené tri rebrá, avšak nenamietal nemožnosť vykonania výsluchu a rozhodovania v tejto veci. Z lekárskej správy, ktorú obžalovaný predložil k námietke zaujatosti vyplýva, že bol prepustený z nemocničného ošetrovania v stabilizovanom stave, pričom mu bol odporučený U. pri bolestiach. Pokiaľ ide o námietku obžalovaného, že sa mal dozvedieť v ústave na výkon trestu, že mu sudca chce uložiť neprimerane vysoký trest, túto považuje za absurdnú, pretože rozhodovanie o treste je v prvom rade súčasťou rozhodovania o vine, takže bez prejednaní veci sudca nemôže prejednávať ani vinu, ničo ešte trest, takže z tohto dôvodu je nelogické, aby s niekým a ničo ešte s nejakým spoluobvineným pre sudcu neznámym, ktorý má byť údajne vo väzení rozoberal ukladanie alebo neukladanie trestov vo vzťahu k iným obvineným.

Proti tomuto uzneseniu, ako osoba oprávnená na podanie sťažnosti podal dňa 21.05.2019 ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť obžalovaný Z. I.. V písomných dôvodoch tejto sťažnosti (č.l. 148-149) v podstate poukázal na to, že sudca je zaujatý už len z toho dôvodu, že vydal trestný rozkaz, v ktorom mu vymeral trest odňatia slobody 2 roky, aj keď vedel, že skutok sa nestal. Už z trestného spisu vyplýva, že tam boli procesné chyby, ktoré uvedie neskôr.

Na základe vyššie uvedeného senát Krajského súdu v Bratislave, ako druhostupňový sťažnostný súd, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k nasledujúcim záverom:

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V podal dňa 25.01.2019 na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 3Pv 406/18/1105 obžalobu na obvineného Z. I. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. na skutkovom základe tam uvedenom.

Z potvrdenia na č.l. 106 vyplýva, že dňa 25.01.2019 bola uvedená trestná vec pridelená zákonnému sudcovi JUDr. Renému Štepánikovi.

Dňa 21.05.2019 obžalovaný na hlavnom pojednávaní predniesol, že nechce, aby o ňom rozhodoval zákonný sudca JUDr. René Štepánik a Okresný súd Bratislava V, pričom poukázal na písomné dôvody svojho návrhu predložené súdu na tomto hlavnom pojednávaní, kde súčasne uviedol, že sa dozvedel od známeho v ústave na výkon trestu, ktorého nechcel menovať, že zákonný sudca JUDr. Štepánik mu chce vymerať neprimerane vysoký trest a domnieva sa, že by mohol rozhodnúť neobjektívne, zaujato a nespravodlivo.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediálny úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 2 Tr. por. sudca, prísediaci, probačný a mediálny úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ak bol v prejednávanej veci činný ako prokurátor, policajt, spoločenský zástupca, obhajca, splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného, zástupca poškodeného alebo spoločný zástupca poškodených.

Podľa § 31 ods. 3 Tr. por. z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa odseku 2 vylúčený sudca, prísediaci, probačný a mediálny úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, a naopak. Z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa v prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca alebo prísediaci súdu iného stupňa. Z rozhodovania o sťažnosti na nadriadenom orgáne je vylúčený prokurátor, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal alebo dal naň súhlas alebo pokyn.

Podľa § 31 ods. 4 Tr. por. námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

Podľa § 32 ods. 1 Tr. por. ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 <javascript:%20fZzSRInternal('30280',%20'3963409',%20'3963409',%20'4780849',%20'4780849',%20'0')> oznámi svoju zaujatosť sudca alebo prísediaci, o vylúčení rozhodne nadriadený súd v senáte. O vylúčení sudcu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu rozhodne iný senát tohto súdu, o vylúčení sudcu pre prípravné konanie rozhodne predseda senátu nadriadeného súdu. Ak sudca alebo prísediaci je vylúčený z dôvodov uvedených v § 31 ods. 2 alebo 3 <javascript:%20fZzSRInternal('30280',%20'3963409',%20'3963409',%20'4780850',%20'4780851',%20'0')>, nahradí ho iný sudca určený na zastupovanie rozvrhom práce; prísediaceho nahradí iný prísediaci podľa pokynu predsedu senátu. Ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 <javascript:%20fZzSRInternal('30280',%20'3963409',%20'3963409',%20'4780849',%20'4780849',%20'0')> oznámi svoju zaujatosť probačný a mediálny úradník, vyšší súdny úradník alebo súdny tajomník alebo ak je taká pomocná osoba vylúčená z dôvodov uvedených v § 31 ods. 2 alebo 3 <javascript:%20fZzSRInternal('30280',%20'3963409',%20'3963409',%20'4780850',%20'4780851',%20'0')>, alebo ak z dôvodov uvedených v § 31 <javascript:%20fZzSRInternal('30280',%20'3963409',%20'3963409',%20'4780848',%20'4780852',%20'0')> vznesie námietku zaujatosti takej osoby strana, o vylúčení rozhodne predseda senátu alebo v prípravnom konaní prokurátor, v ktorého veci je taká osoba činná. Ak z dôvodov uvedených § 31 ods. 1 <javascript:%20fZzSRInternal('30280',%20'3963409',%20'3963409',%20'4780849',%20'4780849',%20'0')> oznámi svoju zaujatosť prokurátor, o vylúčení rozhodne bezprostredne nadriadený prokurátor. Ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 <javascript:%20fZzSRInternal('30280',%20'3963409',%20'3963409',%20'4780849',%20'4780849',%20'0')> oznámi svoju zaujatosť policajt, o vylúčení rozhodne bezprostredne nadriadený tohto policajta; proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

Podľa § 32 ods. 2 Tr. por. ak z dôvodov uvedených v § 31 <javascript:%20fZzSRInternal('30280',%20'3963409',%20'3963409',%20'4780848',%20'4780852',%20'0')> oznámi svoju zaujatosť zapisovateľ alebo vnesie námietku jeho zaujatosti strana, o vylúčení rozhodne orgán, ktorý ho na spísanie zápisnice o úkone pribral, v konaní pred súdom predseda senátu.

Podľa § 32 ods. 3 Tr. por. o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 <javascript:%20fZzSRInternal('30280',%20'3963409',%20'3963409',%20'4780848',%20'4780852',%20'0')> na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Podľa § 32 ods. 4 Tr. por. proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 je prípustná sťažnosť, po jej podaní sa vykoná len nariadený úkon trestného konania s výnimkou rozhodovania vo veci samej a úkon, ktorého nevykonanie by mohlo ohroziť účel trestného konania. Ak je výsledkom tohto úkonu uznesenie a proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, má sa za to, že strana podala sťažnosť popri sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odseku 2 alebo 3; vziať späť možno len obe sťažnosti spoločne. O sťažnosti proti uzneseniu, ktoré je výsledkom úkonu, sa rozhodne až po rozhodnutí o sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odseku 2 alebo 3.

Podľa § 32 ods. 5 Tr. por. o sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 rozhoduje a) nadriadený súd v senáte, ak ide o rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie, samosudcu, predsedu senátu alebo senátu súdu prvého stupňa b) iný senát odvolacieho súdu, dovolacieho súdu, súdu alebo nadriadeného súdu konajúceho o sťažnosti proti rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie, ak ide o rozhodnutie senátu odvolacieho súdu, dovolacieho súdu alebo senátu takého nadriadeného súdu, c) bezprostredne nadriadený prokurátor, ak ide o rozhodnutie prokurátora alebo d) bezprostredne nadriadený policajta, ktorý rozhodnutie podľa odseku 2 alebo 3 vydal.

Podľa § 32 ods. 6 Tr. por. o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 <javascript:%20fZzSRInternal('30280',%20'3963409',%20'3963409',%20'4780852',%20'4780852',%20'0')> alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 <javascript:%20fZzSRInternal('30280',%20'3963409',%20'3963409',%20'4780848',%20'4780852',%20'0')>.

Senát krajského súdu konštatuje, že bez preukázania relevantných skutočností svedčiacich o zaujatosti samosudcu JUDr. Reného Štepánika, nie je dôvodné tohto vylučovať z vykonávania úkonov trestného konania, keďže nezistil zákonný dôvod jeho zaujatosti. V danom konkrétnom štádiu nie je možné preveriť pravdivosť vznesenej námietky. Odsúdený vo svojej námietke poukazoval aj na rozhodovaciu činnosť a procesný postup samosudcu v inej jeho trestnej veci, ktorá okolnosť však nie je spôsobilá spochybníť jeho nezaujatosť. Okolnosť, že samosudca mal preniesť voči obžalovanému výroky o uložení mu neprimerane vysokom treste ním uvádzané neboli nijakým spôsobom preukázané.

Nadriadený krajský súd v tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorých je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranné, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Výnimka z článku 48 ods. 1 Ústavy je možná len v prípade splnenia zákonných podmienok uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Účelom týchto ustanovení o vylúčení sudcu je upevniť dôveru účastníkov konania a verejnosti v nestrannosť postupu súdov a sudcov. Preto zákon vylučuje z vykonávania úkonov sudcov, u ktorých možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti z dôvodov taxatívne vymenovaných v citovaných ustanoveniach.

Zákon stanovuje podmienky vylúčenia z úkonov trestného konania sudcu, prísediaceho sudcu, prokurátora, policajta, probačného a mediačného úradníka, vyššieho súdneho úradníka, súdneho

tajomníka a zapisovateľa, u ktorých možno mať v konkrétnej trestnej veci pochybnosť o ich nezaujatosti. Tieto dôvody spočívajú v okolnostiach, ktoré charakterizujú pomer úradnej osoby k prejednávanej veci, alebo pomer úradnej osoby k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, prípadne k ich zástupcom, splnomocnencom a obhajcom.

Dôvodmi pre vylúčenie z konania je pomer uvedených osôb k prejednávanej veci alebo k niektorej osobe, ktorej sa úkon trestného konania priamo dotýka alebo k jej obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo inému orgánu činnému v trestnom konaní. Pomer k prejednávanej veci môže spočívať aj v tom, že úradná osoba uvedená v tomto ustanovení bola sama poškodená trestným činom alebo boli poškodené jej blízke osoby a pod.

Pomer sudcu k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka zákonodarca explicitne nedefinoval, ale z platnej judikatúry a ustálenej súdnej praxe vyplýva, že ním je najmä pomer príbuzenský, švagrovský, druha a družky, úzko priateľský a podobne. Z dikcie slova "najmä" vyplýva, že nemožno vylúčiť ani existenciu iného pomeru spôsobilého vyvolať odôvodnené pochybnosti o nezaujatosti sudcu k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka. Pre pomer k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, alebo k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní je preto vylúčená úradná osoba uvedená v tomto ustanovení, ktorá je k týmto osobám v príbuzenskom alebo inom obdobnom pomere, ktorý by mohol odôvodniť pochybnosť o nezaujatosti úradnej osoby. Za relevantný pomer v zmysle tohto ustanovenia je potrebné považovať aj súčasný alebo minulý bližší priateľský vzťah, nepriateľský vzťah, osobný alebo pracovný konflikt, ako aj dlhodobejší bezprostredný osobný alebo pracovný kontakt, ktorý by mohol odôvodňovať pochybnosť o nezaujatosti.

K osobnej zaujatosti sudcu môže dôjsť len vtedy, ak je vzťah sudcu k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Tr. por. takej vnútornej kvality a intenzity, že sudca nie je spôsobilý rozhodnúť nestranne a nezávisle a tento vzťah by sa takým mohol javiť aj navonok.

Pomer sudcu k veci môže spočívať napríklad v tom, že sám sudca alebo jemu blízka osoba boli prejednanou vecou poškodení alebo boli jej svedkom. Z dikcie zákona, ale aj povahy problému vyplýva, že prejednanou vecou sa rozumie skutok a všetky faktické okolnosti s ním súvisiace, pričom pomer vylúčenej osoby musí mať celkove konkrétnu podobu, musí mať osobný charakter, aby mohol byť dostatočne vážnym dôvodom podmieňujúcim vznik pochybností o schopnosti takej osoby pristupovať k veci a k úkonom, ktoré sa jej týkajú objektívne. Nemôže ísť preto o pomer abstraktného rázu.

V zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. sudcu možno teda vylúčiť z vykonávania úkonov v konkrétnej veci len celkom výnimočne a zo závažných dôvodov, ktoré by mu zjavne bránili rozhodnúť objektívne, nezaujato a spravodlivo v súlade so zákonom, pre jeho vzťah k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka.

Jedným z ústavných princípov čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Preto uplatnenie zákonného inštitútu vylúčenia zákonného sudcu prichádza do úvahy iba vtedy, ak je existencia pomeru vzbudzujúceho pochybnosť o nezaujatosti úradnej osoby preukázaná.

Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a je neodmysliteľným atribútom k pojmu súd. Potrebné je pritom rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel pro foro interno a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup je potom potrebné rozlíšiť nestrannosť subjektívnu a nestrannosť objektívnu. Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sa sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával.

I keď zákon v § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z prejednaní a rozhodovaní vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done"), nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 31 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky)].

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednaní a rozhodovaní pridelenej veci len celkom výnimočne a skutočne zo závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Preto k vylúčeniu sudcov z prejednaní a rozhodovaní veci môže

dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať.

V tejto súvislosti senát krajského súdu poukazuje na skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu.

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednávacom prípade splnené.

Keďže senát krajského súdu nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali zaujatosť samosudcu JUDr. Reného Štepánika, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a sťažnosť obžalovaného Z. I., ako nedôvodne podanú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.